

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Brigity Chrástilové a JUDr. Bohuslava Hnízдила v právní věci **žalobkyně: M. L.**, zastoupena JUDr. Martinem Šmerdou, advokátem, se sídlem Brno, Vránova 39, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 27. 8. 2004, č. j. 36 Az 158/2004 - 15,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Ustanovenému advokátu JUDr. Martinu Šmerdovi, se sídlem Vránova 39, Brno, **se přiznává** odměna za zastupování žalobkyně v řízení o kasační stížnosti ve výši 2558, 50 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalovaného č. j. OAM - 1246/VL - 10 - ZA05 - 2004 ze dne 28. 5. 2004 nebyl žalobkyni (dále jen „stěžovatelka“) udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a nebyla na ni vztažena překážka vycestování podle § 91 téhož zákona. Proti tomuto rozhodnutí podala stěžovatelka v zákonné lhůtě žalobu ke Krajskému soudu v Brně, v níž uvedla, že žádá o přezkoumání rozhodnutí žalovaného a současně o ustanovení obhájce. Krajský soud v Brně proto dopisem ze dne 30. 6. 2004, doručeném dne 15. 7. 2004, vyzval stěžovatelku, aby soudu ve lhůtě 15 dnů

předložila potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech, a zároveň ji poučil o možných následcích, pokud tak neučiní. Stěžovatelka uvedené potvrzení ve stanovené lhůtě ani později soudu nepředložila. Krajský soud proto usnesením označeným v záhlaví tohoto rozsudku rozhodl tak, že stěžovatelčin návrh na ustanovení právního zástupce zamítl.

Proti tomuto usnesení podala stěžovatelka kasační stížnost, v níž uvedla, že s ním nesouhlasí, protože se v průběhu azylového řízení několikrát změnil azylový zákon a ona kvůli špatné znalosti českého jazyka neměla možnost si tyto změny prostudovat. Vzhledem k tomu žádá soud, aby zrušil napadené usnesení krajského soudu a ustanovil jí bezplatného právního zástupce a tlumočníka. Prostřednictvím ustanoveného zástupce posléze stěžovatelka doplnila, že usnesení krajského soudu napadá z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), neboť má za to, že soud měl rozhodovat o žádosti o ustanovení bezplatného zástupce podle všech relevantních skutečností, které vyplývají ze spisového materiálu, a mohl tedy rozhodnout i bez součinnosti stěžovatelky, tj. bez vyplněného formuláře o osobních, majetkových a výdělkových poměrech. To, že byl odmítnut její návrh na ustanovení zástupce a ona bude nucena vystupovat před soudem sama, nejzajíc dostatečně český jazyk, může mít vliv na zákonnost rozhodnutí soudu ve věci samé.

Stěžovatelka byla účastníkem řízení, z něhož napadené usnesení vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a kasační stížnost je tak podána osobou oprávněnou. Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.). Stěžovatelka je zastoupena advokátem. Stěžovatelka se dovolává stížnostního důvodu podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tj. nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Nejvyšší správní soud tak shledal kasační stížnost přípustnou.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadené rozhodnutí v souladu s ust. § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. v rozsahu a z důvodů, které uplatnila stěžovatelka v kasační stížnosti a přitom sám neshledal vady uvedené v odst. 3 citovaného ustanovení, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Podle § 36 odst. 3 s. ř. s. účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu osvobozen od soudních poplatků. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne. Přiznané osvobození kdykoliv za řízení odejme, popřípadě i se zpětnou účinností, jestliže se do pravomocného skončení řízení ukáže, že poměry účastníka přiznané osvobození neodůvodňují, popřípadě neodůvodňovaly.

Podle § 35 odst. 7 s. ř. s. může soud navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát.

Z dikce citovaného ustanovení vyplývá, že účastníku lze ustanovit zástupce tehdy, jestliže jsou splněny dvě podmínky. Jedná se o účastníka, u něhož jsou dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků a je to třeba k ochraně jeho zájmů. V projednávané věci se krajský soud zabýval splněním první zákonné podmínky, a když shledal, že není splněna, druhou podmínkou se již pro neúčelnost nezabýval.

Podle judikatury Nejvyššího správního soudu je povinnost doložit nedostatek prostředků jednoznačně na účastníkovi řízení, aby soud mohl posoudit, jsou-li splněny předpoklady pro osvobození od soudních poplatků. Pokud účastník tuto povinnost nesplní, soud výdělkové a majetkové možnosti sám z úřední povinnosti nezjišťuje (viz např. usnesení publikované pod č. 537/2005 Sb. Nejvyššího správního soudu).

V dané věci soud z obsahu soudního spisu zjistil, že Krajský soud v Brně zaslal stěžovatelce formulář potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech spolu s výzvou, aby jej vyplněný předložila soudu do patnácti dnů od doručení. Zároveň byla stěžovatelka poučena, že v opačném případě může být její návrh na ustanovení zástupce zamítnut. Stěžovatelka na výzvu ve stanovené lhůtě ani později nereagovala.

Krajský soud proto nepochybil, když s ohledem na výše uvedené návrh na ustanovení zástupce zamítl. Pokud stěžovatelka namítá, že neovládá dostatečně český jazyk, a pokud bude nucena jednat před soudem sama, může to mít vliv na zákonnost rozhodnutí o věci samé, poukazuje Nejvyšší správní soud na skutečnost, že pokud stěžovatelka prohlásí, že neovládá český jazyk, bude soudem ustanoven tlumočník. Nelze tedy bez dalšího dovodit, že by nedostatek právního zastoupení v dané souvislosti, byť i jen hypoteticky, mohl způsobit nezákonnost rozhodnutí o věci samé. Usnesení krajského soudu rovněž není nesrozumitelné, ani netrpí nedostatkem důvodů rozhodnutí.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti v této věci (do usnesení krajského soudu o zamítnutí návrhu na ustanovení zástupce) Nejvyšší správní soud již nerozhodoval, neboť rozhodl ve věci samé.

Stěžovatelka, která neměla v tomto řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, a proto bylo rozhodnuto tak, že žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odměna právnímu zástupci stěžovatelky, který jí byl ustanoven k její žádosti usnesením Krajského soudu v Brně, č. j. 36 Az 158/2004 - 39, byla stanovena za dva úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení a doplnění kasační stížnosti) na základě § 9 odst. 3 písm. f) ve spojení s § 7 vyhlášky č. 177/1966 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve výši 2000 Kč. Další požadovanou mimosmluvní odměnu za studium spisu soud nepřiznal. Studium spisu nelze považovat za úkon, za který by byla ustanoveným zástupcům obecně přiznávána odměna. V daném případě Nejvyšší správní soud nepovažoval za důvodné nahlédnutí do spisu po dobu 20 minut (které neobsahovalo správní spis) ohodnotit jako samostatný úkon právní služby, protože jej v této věci považuje za součást přípravy zastoupení. V projednávané věci nešlo o zastoupení v meritu věci (tj. udělení azylu), nýbrž o řízení o ustanovení zástupce. Potřebné informace pro doplnění kasační stížnosti tedy byly soustředěny v usnesení krajského soudu, jež bylo stěžovatelce doručeno a při první poradě s klientkou, která je obligatorní náležitostí převzetí zastoupení ustanoveným zástupcem, měly a mohly jí být informace předány k přípravě zastoupení. Výše hotových výdajů byla stanovena podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu taktéž za dva úkony právní služby ve výši 150 Kč. Celkem tedy stěžovatelčinu zástupci náleží odměna 2150 Kč. Protože ustanovený advokát je plátcem daně z přidané hodnoty (dále

jen „daň“), zvyšuje se tento nárok vůči státu o částku odpovídající dani, kterou je tato osoba povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 36 odst. 7 s. ř. s.). Částka daně, vypočtená dle § 37 písm. a) a § 47 odst. 3 zákona č. 235/2004 Sb., činí 408,50 Kč. Ustanovenému zástupci se tedy přiznávají náhrady nákladů v celkové výši 2558,50 Kč.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. listopadu 2005

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu